

ВИРІШЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

18 - 19 лютого 2025

ПОЛТАВА

**Матеріали X
Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції**

**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра паразитології та
ветеринарно-санітарної експертизи

УДК 636.09

**Вирішення сучасних проблем
у ветеринарній медицині:**

матеріали X Всеукраїнської
науково-практичної
Інтернет – конференції
(18 – 19 лютого 2025, м. Полтава).
Полтава: ПДАУ, 2025. – 130 с.

Редакційна колегія:

Мельничук В. В.,

д. вет. н., професор;

Корчан Л. М.,

к. вет. н., доцент;

Євстаф'єва В. О.,

д. вет. н., професор;

Михайлютенко С. М.,

к. вет. н., доцент;

Щербакова Н. С.,

к. вет. н., доцент;

Долгін О. С.,

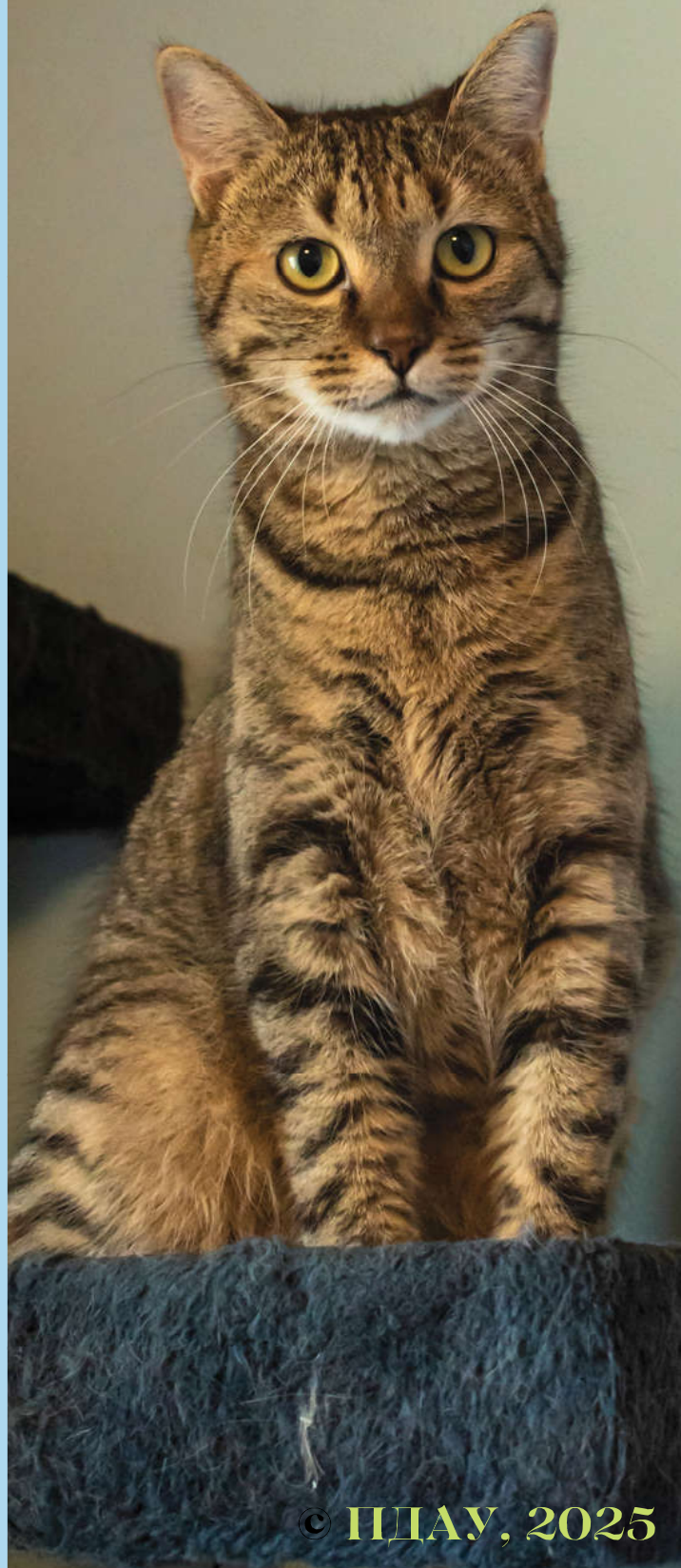
завідувач лабораторії паразитології.

Збірник містить матеріали
X Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет – конференції
«Вирішення сучасних проблем у
ветеринарній медицині»
з актуальних напрямів сучасної
ветеринарії.

*Відповідальність за зміст і достовірність
публікацій несуть автори.*

Відповідальний за випуск:

к. вет. н., доцент Корчан Л. М.

© ПДАУ, 2025

КЛІНІЧНІ ПОКАЗНИКИ СОБАК, ХВОРИХ НА ЦИСТОІЗОСПОРОЗ, ЗА РІЗНОГО СТУПЕНЯ ЇХ ІНВАЗОВАНОСТІ

Суворов Р. С.¹

здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії,

Мельничук В. В.^{1,2}

д. вет. н., професор,

¹Полтавський державний аграрний університет,

м. Полтава, Україна

²Інститут ветеринарної медицини Національної академії

аграрних наук України,

м. Київ, Україна

Актуальність проблеми. Паразитарні хвороби різних видів тварин, у тому числі собак і котів, широко розповсюджені на території різних країн світу. Ектопаразити різних таксонів, що паразитують в організмі собак і котів, завдають істотної шкоди здоров'ю домашніх тварин і нерідко призводять до їх загибелі. Збудники деяких паразитарних хвороб м'ясоїдних тварин є небезпечними і для людини [1–3].

Зокрема, собаки та коти в усьому світі, особливо цуценята та кошенята, часто заражені найпростішими організмами роду *Cystoisospora* (раніше відомих як *Isoospora*), які дуже специфічні для господаря. Життєвий цикл паразита типовий для кокцидій із нестатевим (мерогонія) і статевим (гаметогонія) розмноженням в ентероцитах тонкої кишки, що призводить до утворення ооцист, які виділяються разом з фекаліями у зовнішнє середовище. У докільці ооцисти проходять стадію розвитку – споруляцію, де з неінвазійної вона перетворюється на інвазійну. Коти та собаки заражаються шляхом заковтування спорульованих ооцист у навколишньому середовищі або заковтування бродизоїтів у тканинах паратенічних хазяїв дрібних ссавців [4].

Інвазія, викликана найпростішими роду *Cystoisospora* у собак та котів, перебігає частіше без виражених клінічних симптомів. Клінічні ознаки у цуценят і кошенят можуть передувати виділенню ооцист у фекаліях і проявляються розвитком діареї, зневодненням, втратою ваги та схудненням [5, 6].

Метою роботи було дослідити вплив цистоізоспор на клінічні показники хворих собак з урахуванням показників інтенсивності інвазії.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили впродовж 2024 р. на базі лабораторії кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету та в умовах приватної ветеринарної клініки «Довіра» (м. Харків).

Для встановлення клінічних показників у досліді використовували 24 собаки змішаних порід віком від 2 до 6 місяців, які належали мешканцям м. Харків. З них були сформовані три групи тварин по 8 голів у кожній: одна контрольна (клінічно здорові собаки) та дві дослідні (спонтанно інвазовані цистоізоспорами за різної П: до 500 ооцист/г та більше 500 ооцист/г). Копроовоскопічні дослідження собак проводили за загальновідомим методом флотації. Клінічні

дослідження собак (визначення температури тіла, частоти пульсу, дихання) проводили за загальноприйнятою методикою [7].

Математичний аналіз отриманих даних проводили з використанням пакета прикладних програм Microsoft «EXCEL» шляхом визначення середнього арифметичного (M), стандартного відхилення (SD) та рівня вірогідності (p) з використанням методики однофакторного дисперсійного аналізу, використовуючи критерій Фішера.

Результати досліджень. Проведеними дослідженнями встановлено, що ступінь інвазованості собак цистоізоспорами значно впливав на ступінь прояву клінічних змін з боку температури, пульсу та частоти дихання.

Так, у собак хворих на цистоізоспороз за інтенсивності інвазії до 500 ооцист/г температура тіла ($38,6 \pm 0,4$ °C) достовірно не відрізнялася від показників температури клінічно здорових собак ($38,4 \pm 0,4$ °C). Водночас, у собак хворих на цистоізоспороз за інтенсивності інвазії більше, ніж 500 ооцист/г, температура тіла була вищою на 2,6 % ($39,4 \pm 0,5$ °C, $p < 0,001$) порівняно з показником у клінічно здорових собак (рис. 1).

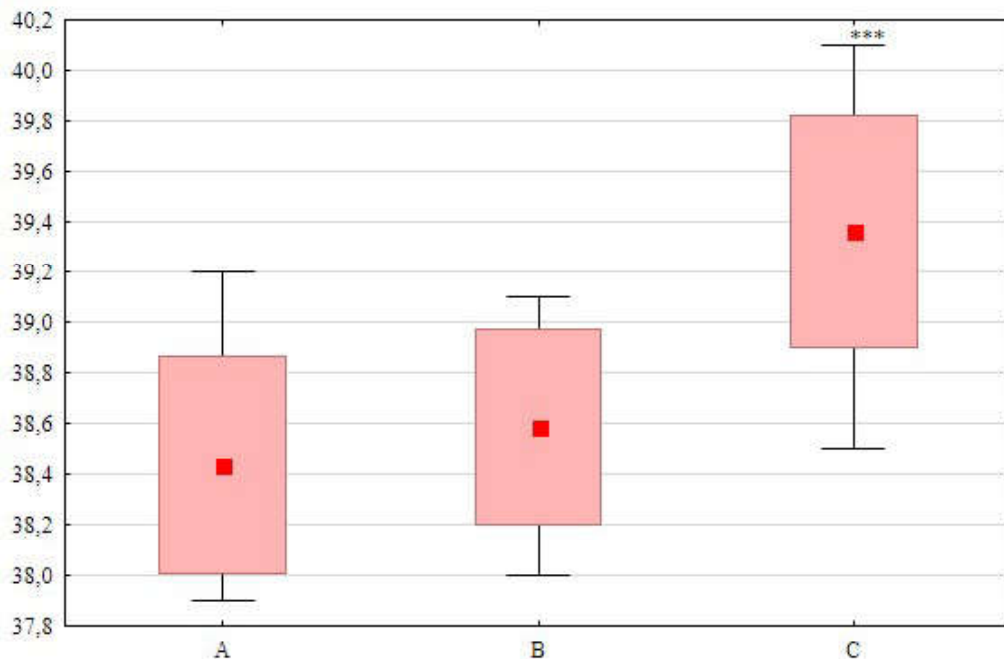

Рис. 1. Показники температури тіла собак за цистоізоспорозу (t°C)

У собак хворих на цистоізоспороз за інтенсивності інвазії до 500 ооцист/г частота пульсу достовірно була вищою на 7,6 % ($116,3 \pm 6,9$ уд/хв, $p < 0,05$) порівняно з показником у клінічно здорових собак ($108,1 \pm 7,1$ уд/хв). У собак хворих на цистоізоспороз за інтенсивності інвазії більше, ніж 500 ооцист/г, частота пульсу зростала ще більше – на 16,9 % ($126,4 \pm 5,1$ уд/хв, $p < 0,001$) порівняно з показником у клінічно здорових собак (рис. 2).

У собак хворих на цистоізоспороз за інтенсивності інвазії до 500 ооцист/г частота дихання ($18,8 \pm 1,8$ рухів/хв) достовірно не відрізнялася від показників частоти дихання клінічно здорових собак ($16,5 \pm 1,4$ рухів/хв) (рис. 3).

Водночас, у собак хворих на цистоізоспороз за інтенсивності інвазії більше, ніж 500 ооцист/г, частота дихання була вищою на 49,1 % ($24,6 \pm 3,9$ рухів/хв, $p < 0,001$) порівняно з показником у клінічно здорових собак.

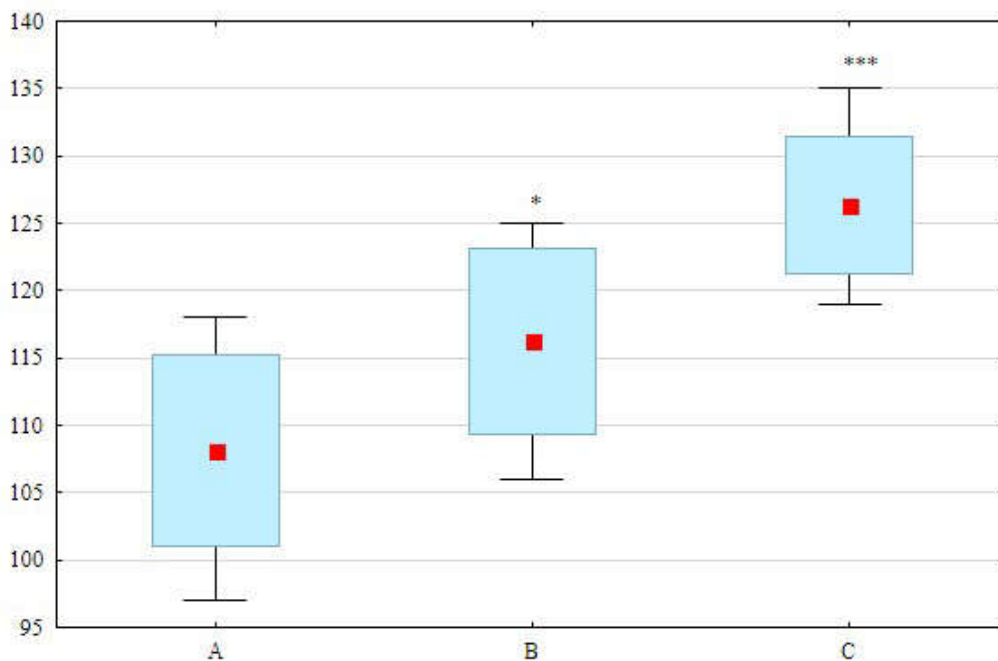

Рис. 2. Показники пульсу собак за цистоізоспорозу (уд/хв)

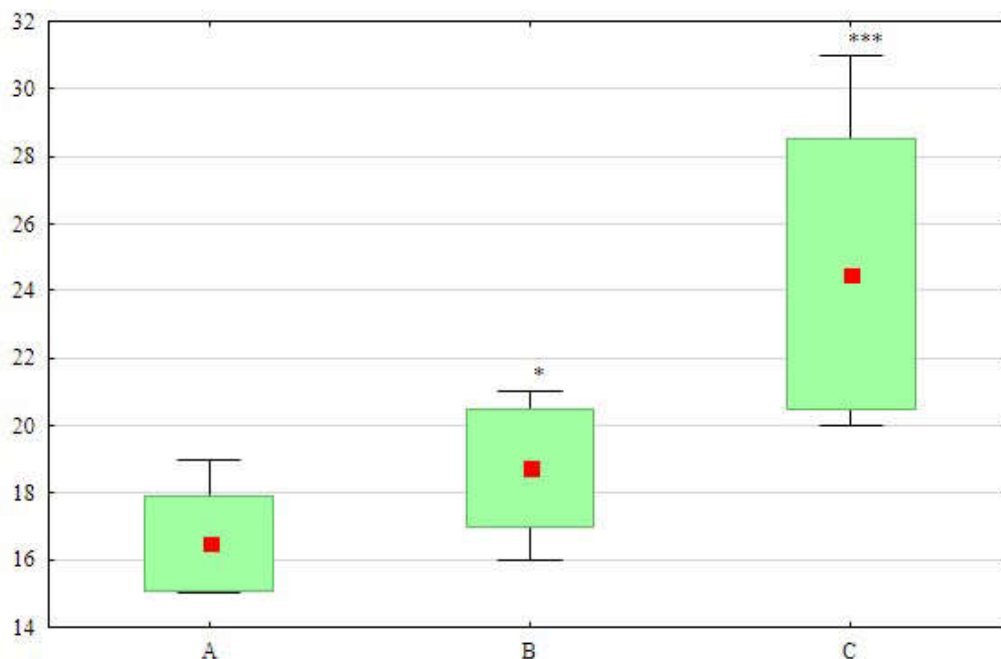

Рис. 3. Показники частоти дихання собак за цистоізоспорозу (рухів/хв)

Висновки. 1. Клінічні показники у собак за цистоізоспорозу залежать від показників інтенсивності інвазії.

2. За низької інтенсивності цистоізоспорозної інвазії (до 500 ооцист/г) у собак встановлено зростання частоти пульсу на 7,6 % ($p < 0,05$).

3. За значної інтенсивності цистоізоспорозної інвазії (більше 500 ооцист/г) у собак встановлено зростання температури тіла (на 2,6 %, $p < 0,001$), частоти пульсу (на 16,9 %, $p < 0,001$) та частоти дихання (на 49,1 %, $p < 0,001$).

Література

1. Lara-Reyes, E., Quijano-Hernández, I. A., Rodríguez-Vivas, R. I., Del Ángel-Caraza, J., & Martínez-Castañeda, J. S. (2021). Factores asociados con la presencia de endoparásitos y ectoparásitos en perros domiciliados de la zona metropolitana de Toluca, México. *Biomédica*, 41 (4), 756–772. <https://doi.org/10.7705/biomedica.6013>
2. Abbas, I., Baghdadi, H. B., Rizk, M. A., El-Alfy, E.-S., Elmishmishy, B., & Gwida, M. (2023). Gastrointestinal parasites of dogs in Egypt: an update on the prevalence in Dakahlia Governorate and a meta-analysis for the published data from the country. *Animals*, 13 (3), 496. <https://doi.org/10.3390/ani13030496>
3. Khalifa, M. M., Fouad, E. A., Kamel, N. O., Auda, H. M., El-Bahy, M. M., & Ramadan, R. M. (2023). Dogs as a source for the spreading of enteric parasites including zoonotic ones in Giza Province, Egypt. *Research in Veterinary Science*, 161, 122–131. <https://doi.org/10.1016/j.rvsc.2023.06.015>
4. Dubey, J. P., Lindsay, D. S., & Lappin, M. R. (2009). Toxoplasmosis and other intestinal coccidial infections in cats and dogs. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 39 (6), 1009–1034. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2009.08.001>
5. Junker, K., & Houwers, D. J. (2000). Diarree, pupsterfte en cystoisospora-species (coccidiose). *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, 125, 582–584.
6. Mitchell, S. M., Zajac, A. M., Charles, S., Duncan, R. B., & Lindsay, D. S. (2007). *Cystoisospora canis* Nemeséri, 1959 (syn. *Isoospora canis*), infections in dogs: clinical signs, pathogenesis, and reproducible clinical disease in beagle dogs fed oocysts. *Journal of Parasitology*, 93 (2), 345–352. <https://doi.org/10.1645/ge-1024r.1>
7. Левченко, В. І., Головаха, В. І., Кондрахін, І. П., Рубленко, М. В., Сахнюк, В. В., Цвіліховський, М. І., Апуховська, А. І., Безух, В. М., Вовкотруб, Н. В., Кібкало, Д. В., Москаленко, В. П., Розумнюк, А. В., Слівінська, А. Г., Тишківський, М. Я., & Чуб, О. В. (2010). *Методи лабораторної клінічної діагностики хвороб тварин: навчальне видання*. Київ: Аграрна освіта.

Бібліографічний опис для цитування:

Суворов Р. С., Мельничук В. В. Клінічні показники собак, хворих на цистоізоспороз, за різного ступеня їх інвазованості. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (18–19 лютого 2025 року м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2025. С. 127–130.

Copyright © The Author(s). This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>.